

SEEPSULA OY, MAA-AINESLUPAHAKEMUS JA ALOITUSLUPAHAKEMUS, SENKKERIN KIVIAINESALUE, TUUSULA

Maa-ainesten ottopäätös annetaan julkipanon jälkeen 16.12.2019.

ASIA

Päätös maa-ainelain 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottohakemuksesta. Päätös sisältää ratkaisun maa-ainelain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

Seepsula oy
Sulantie 19, 04300 Tuusula
y-tunnus 0687708-1

SIJAINTI JA MAANOMISTUS

Lupahakemusalue sijoittuu Tuusulan kunnan Ruotsinkylään ns. Senkkerin kiviainesalueelle (Senkkerin metsätie 111). Maa-aineslupalupahakemus koskee kiinteistöä Fågelbergsmosse 858-411-3-140 (yksityisomistuksessa, valtakirjalla).

Lupahakemusta koskevan alueen sijainti on esitetty liitekartalla.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO JA TÄYDENTÄMINEN

Maa-aineslupahakemus on tullut vireille 10.5.2019. Hakemusta on täydennetty 13.11.2019.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Uudenmaan maakuntakaavan mukaan suunnittelualueella sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja. Alue on merkitty jätteenkäsittelyalueeksi (EJ 1) ja ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (EJ 3). Pääosa suunnittelualueesta on merkitty maakuntakaavassa lentomelualueeksi (lme-1/lme-2). Suunnittelualan itäpuolelle on maakuntakaavaan merkitty ulkoilureitti ja länsipuolelle 400 kV voimalinja.

Uusimaa-kaava 2050 vaihemaakuntakaavaehdotuksessa suunnittelualueelle ja sen lähiympäristöön on varaukset maa-aineshuollon kehittämisalueelle sekä tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueelle. Kaavaehdotuksessa on lisäksi varaukset liikenteen yhteystarpeelle, voimajohdolle ja viheryhteystarpeelle. Kaavaluonnoksessa pääosa suunnittelualueesta on merkitty lentomelualueeksi.

Oikeusvaikutteisessa Ruotsinkylä-Myllykylä II –osayleiskaavassa suunnittelualue on merkitty maa-ainesten ottoalueeksi (EO) ja ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatuksi alueeksi sekä jätteenkäsittelyalueeksi (EJ). Näiden toimintojen ympärille on osayleiskaavassa varattu 400 metrin suoja-alue (sv). Suunnittelualueen länsi- ja itäpuolella osayleiskaavassa on varaukset suojaviheralueille (EV). Itäpuolen suojaviheralueen eteläosassa on luonnonsuojelualuemerkintä (SL). Suunnittelualueen lounaisosassa on merkinnät voimansiirtolinjoille (Z1). Suunnittelualueen luoteispuolella on merkintä tieliikenteen yhteystarpeelle. Pääosa suunnittelualueesta on merkitty osayleiskaavassa lentomelualueeksi (m1/m2).

Tuusulan yleiskaava 2040 kaavaehdotuksen (selostus 13.2.2019) mukaan yleiskaavaa 2040 laaditaan oikeusvaikutteisena koko kuntaan. Kaavaehdotuksen mukaan yleiskaava ei kumoa oikeusvaikutteista Ruotsinkylä-Myllykylä II –osayleiskaavaa.

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa tai maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n mukaista rakennuskieltoa asemakaavan laatimista varten.

Suunnittelualueella on Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 9.8.2011 § 59 myöntämä maa-aineslupa. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 14.1.2014 (435/1/13) hylännyt maa-aineslupapäätöksestä tehdyt valitukset. Maa-aineslupa on voimassa 20 vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Maa-aineslupaa koskevan suunnittelualueen pinta-ala on 136,7 hehtaaria, josta varsinaista kaivualuetta on 92,1 hehtaaria. Lupapäätös koskee yhteensä 15 296 908 m³ ktr kokonaisuutta.

Suunnittelualueen eteläpuolella on Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 20.8.2019 § 60 myöntämä maa-aineslupa. Maa-aineslupapäätös koskee kiviaineksen varastointia ja ottoalueen maisemointia, lupa ei koske kiviaineksen ottoa. Maa-aineslupa on voimassa 14.1.2034 asti. Maa-aineslupapäätös on lainvoimainen.

Suunnittelualueella on Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 20.8.2019 § 59 myöntämä ympäristölupa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen. Lupa on voimassa toistaiseksi. Ympäristölupapäätös on lainvoimainen.

TIEDOT ALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ

Senkkerin kiviainesasema sijaitsee Tuusulan kunnan Ruotsinkylässä lähellä Vantaan kaupungin rajaa. Vantaan yleiskaavassa 2007 kiviainesalueen länsipuoli on Vantaan kaupungin alueella varattu maa- ja metsätalousalueeksi (M), määräaikaisen yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (et), jätteenkäsittelyn suoja-alueeksi (ej) ja pientaloalueeksi (A4).

Suunnittelualueen länsipuolella, noin 650 metrin etäisyydellä toiminta-alueen rajasta kulkevat Fingrid oy:n (400/110 kV) ja Nurmijärven Sähkö oy:n (110 kV) voimalinjat.

Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat suunnittelualueen rajalta mitattuna seuraavasti:

- n. 700 metriä länteen/lounaaseen, Kesäkylä-Koivikko (Vantaa), vakituisia- ja vapaa-ajan asuntoja;
- n. 650 metriä koilliseen, Lillsvedjankuja vakituisia asuntoja; ja

- n. 1,1 kilometriä koilliseen, Metsäkyläntie, vakituisia asuntoja.

Lupahakemusta koskeva suunnittelualue on kokonaisuudessaan maa-ainesten ottoalueena. Suunnittelualueella ei ole suojeltavia luontoarvoja tai muinaismuistolain mukaisia suojelukohteita.

Suunnittelualueen kaakkoispuolella noin 300 metrin etäisyydellä sijaitsee oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa suojaviheralue (EV). Suojaviheralueen eteläosassa on luonnonsuojelualuumerkintä (SL) Gungkärrin pähkinäpensaslehdolle. Pähkinäpensas-lehdon pinta-ala on noin 0,6 hehtaaria, ja se sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppi (Uudenmaan ympäristökeskuksen rauhoitus päätös 21.7.2005, LUO 697, Dnro UUS-2005-L-347-253). Gungkärrin pähkinäpensaslehto sijaitsee purosta nousevilla jyrkäkkoilla rinteillä. Puuston valtalaji on kuusi, seassa esiintyy harmaaleppää ja tervaleppää. Alueelta on löydetty noin 60 pähkinäpensasta.

Suunnittelualueen kaakkoispuolella noin 2 kilometrin päässä Tuusulanjoessa ja noin 6 kilometrin päässä Vantaanjoessa esiintyy vuollejokisimpukka, joka on luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittu tiukkaa suojelua edellyttävä laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin nojalla. Suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella ei ole Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Suunnittelualue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ruotsinkylän 2 luokan pohjavesialue (nro 0185808) on kaakossa noin 1,4 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Päijänne-tunneli kulkee itäkaakossa suunnittelualueen rajasta noin 1,5 kilometrin etäisyydellä. Suunnittelualueen koillispuolella Metsäkylän kiinteistöillä on käytössä omia talousvesikaivoja (15 kpl). Osa Metsäkylän alueen kiinteistöistä on liittynyt Nummismäen vesiosuuskunnan vesijohtoon. Lähin käytössä oleva talousvesikaivo sijaitsee suunnittelualueen rajasta koilliseen yli 650 metrin etäisyydellä. Vantaan Kesäkylä-Koivikon alue on liittynyt kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen on myöntänyt alueelle joitakin vesihuoltolain (119/2001) toistaiseksi voimassa olevan vapautuksia vesijohtoon ja viemäriin liittymisestä. Kiviainesalueella on kaksi porakaivoa, ns. murskan porakaivo ja uuden toimiston porakaivo, joista jälkimmäisen vettä käytetään talousvetenä.

Suunnittelualue kuuluu Vantaanjoen vesistöalueeseen (nro 21). Senkkerin kiviainesalueen vedet ohjautuvat sekä pohjoiseen Krapuojaan kautta Vantaanjokeen että etelään Kiilinojan kautta Tuusulanjokeen. Etäisyyttä Vantaanjokeen on suunnittelualueelta virtausyhteyksiä pitkin noin 6 kilometriä ja Tuusulanjokeen noin 2 kilometriä. Tuusulanjoen ja Vantaanjoen alaosan ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi.

Alue sijoittuu Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomeluvyöhykkeelle L_{DEN} 55–60 dB. Seutulan vanha kaatopaikka sijaitsee lounaassa lähimmillään noin 1,0 kilometrin etäisyydellä toiminta-alueen rajasta (kaatopaikan lieteallas on tasolla noin +50 m).

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Suunnitellun maanoton ja –jalostuksen ympäristövaikutukset on arvioitu kahdessa YVA-menettelyssä: Seepsula oy Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen ympäristövaikutusten arviointiselostus 19.4.2007 ja Seepsula oy Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen ympäristövaikutusten arviointiselostus 4.5.2010.

Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen YVA v. 2007

YVA-hanke on käsittänyt kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta, ylijäämämaiden läjitystä sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja, kuten esim. asfalttiasemien toimintaa, rakennusjätteiden käsittelyä, ylijäämälouheen käsittelyä, kierrätysbetonin, -tiilien ja -asfaltin käsittelyä, mullantuotantoa, kivihiilituhkan käsittelyä ja hiekkapuhallusta. Hankekokonaisuutta on käsitelty vuoteen 2050 asti.

YVA-menettelyssä on tarkasteltu neljää hankevaihtoehtoa. Nollavaihtoehdossa kalliokiviaineksen louhinta ja jalostus jatkuvat lainvoimaisten lupien mukaisesti vuoteen 2013, jonka jälkeen toiminta hankealueella loppuu kiviaineksen louhinnan osalta. Alueen pohjoisosa jää metsätalouskäyttöön.

Vaihtoehdossa 1 kalliota louhitaan alueelta maanpinnan tasosta (noin +60...+65 mpy (mpy = metriä merenpinnan yläpuolella) noin tasolle +42 mpy. Kalliokiviaineksen ottomäärä on (lainvoimaisten lupien lisäksi) noin 14 miljoonaa kuutiometriä ja arvioitu ottoaika 15–20 vuotta. Louhinnan jälkeen koko alue otetaan teollisuus- ja logistiikkatoimintojen käyttöön.

Vaihtoehdossa 2 kalliota louhitaan noin 38–41 miljoonaa kuutiometriä. Alueen eteläosassa louhitaan tasoon +42 mpy ja pohjoisosassa tasoon +5 mpy. Jälkikäyttöä pohjoisosassa on puhtaiden ylijäämämaiden läjittäminen noin tasoon +80 mpy. Louhinta ja läjitys kestävät arviolta noin 30–50 vuotta. Eteläosa otetaan teollisuus- ja logistiikkatoimintojen käyttöön.

Vaihtoehdossa 3 läjitystaso on noin +120 mpy, muutoin vaihtoehto on kuten vaihtoehto 2.

Yhteysviranomaisen on antanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta lausuntonsa 3.9.2007. Lausunnon mukaan louhinnan, siihen liittyvän murskauksen ja ylijäämämaiden läjityksen osalta arviointiselostus on kattanut YVA-lainsäädännön vaatimukset ja tältä osin se on käsitelty YVA-lain vaatimalla tavalla. Hankekokonaisuuteen liittyvien muiden toimintojen mahdollinen YVA-tarve tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Launnossa on kiinnitetty huomiota hankkeen vaikutuksiin muun muassa seuraavasti:

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin: Selostuksen mukaan kiviaineksen oton ja siitä tehdyn vesistötarkkailun perusteella kalliokiviainesten otolla ei ole ollut merkittäviä haitallisia vaikutuksia pintavesiin. Senkkerin alueen eteläpuolella, Kiilinojassa, on kuitenkin toisinaan ollut runsaasti kiintoainesta ja korkeita typpipitoisuuksia. Alueen nykyisen toiminnan mahdollista vaikutusta näihin pitoisuuksiin ei ole arviointiselostuksessa selvitetty. Hankealueelta tehtyjen velvoitetarkkailujen mukaan tähänastisella louhinnalla ja murskauksella ei ole todettu olevan haitallisia pohja-

vesivaikutuksia. Millään vaihtoehdolla ei selostuksen mukaan ole vaikutusta Ruotsinkylän pohjavesialueeseen eikä Päijänne-tunneliin. Pohjavesien kulkeutumista hankealueelle Seutulan vanhalta kaatopaikalta pidetään epätodennäköisenä vaihtoehdoissa 0 ja 1. Vaihtoehdoista 2 ja 3 todetaan, että nykyisten tietojen perusteella ei tiedetä onko alueen pohjoisosalla pohjavesiyhteys kaatopaikkaan. Selostuksessa on huomioitu, että nyt olemassa olevaa pohjavesitietoa on tarpeen lisätä mahdollisten muutosten ennakoimiseksi. Selostuksessa kiinnitetään suhteellisen paljon huomiota alueen kallioperän heikkousvyöhykkeisiin ja niiden mahdollisiin vaikutuksiin pohjaveden virtaukseen, kun taas maaperän olosuhteiden käsittely on jäänyt vähälle. Esimerkiksi suunnittelualueen pohjoisosassa sekä suunnittelualueen itäosan ja Ruotsinkylän pohjavesialueen välillä on maaperäkartan mukaan savea. Savikerroksen paksuudesta tai sen alapuolisista kerroksista ei ole tietoa eikä siten myöskään kerrosten vedenjohtavuudesta ja mahdollisista vaikutuksista hankkeen eri vaihtoehdoissa.

Luonto- ja maisemavaikutukset: Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä itäpuolella sijaitsee Gungkärrin pähkinäpensaslehto. Lehto on rajattu Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä. Luonnonsuojelulain mukaan luontotyyppin ominaispiirteiden säilymisen vaarantaminen on kielletty. Arviointiselostuksessa ei ole käsitelty suojavyöhykkeen tarpeellisuutta Gungkärrin pähkinäpensaslehdon suojelemiseksi hankkeen mahdollisilta haitallisilta vaikutuksilta. Suunnittelualueen itäreunassa sijaitsee Uudenmaan maakuntakaavaan merkitty Seitsemän veljeksien ulkoilureitti. Merkintä on ohjeellinen ja osoittaa ensisijaisesti yhteystarpeen.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen: Hankkeen pinta- ja pohjavesivaikutusten hallinnassa on korostunut kattavan seurantaohjelman tarve. Pintavesiin liittyen hankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota toiminnan mahdollisiin vaikutuksiin Kiillinojaan ja sitä kautta Tuusulan Myllykylän vuollejokisimpukkaan sekä hankealueen itäpuolella olevan Gungkärrin pähkinäpensaslehdon vesitaseeseen. Pohjavesiin liittyen on kiinnitettävä erityistä huomiota riittävän havainnointiverkon rakentamiseen Seutulan vanhaan kaatopaikkaan, Ruotsinkylän pohjavesialueeseen ja erityisesti Päijänne-tunneliin liittyen.

Seuranta: Hankkeen pitkäkestoisuus korostaa hankkeen ympäristövaikutusten seurannan merkitystä. Ajan tasalla olevat seurannat niin pinta- ja pohjaveden laadun, melun, pölyn kuin liikenteenkin osalta antavat tarvittaessa mahdollisuuden tarkistaa suunnitelmia ja lupaehdoja.

Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen YVA v. 2010

YVA-selostuksen mukaan alueelta louhitaan pois kalliota, jonka tilalle voidaan sijoittaa ylijäämämaita. Hanke käsittää kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta, kiviaineksen vastaanottoa ja käsittelyä, ylijäämämaitaiden läjitystä sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja, kuten betonituote- ja betoniaseman toimintaa, asfalttiasemien toimintaa, rakennusjätteiden käsittelyä (ei loppusijoitusta), hiekkapuhallusta, mullantuotantoa, kantojen käsittelyä ja hakettamista sekä varastokentän. Lisäksi varaudutaan kiviaineksia korvaavien uusiokäyttömateriaalien, mm. purkubetonin, ylijäämäbetonin, purkutiilien, purkuasfaltin sekä kivihiilenpolton lento- ja pohjatuhan vastaanottoon ja jalostamiseen. Toiminta alueella olisi ympärivuorokautista ja sen arvioidaan kestävän YVA-menettelyssä olevalla alueella noin 20 vuotta.

Sen jälkeen toiminta siirtyy pohjoispuoliselle alueelle, jonne on tehty louhinnan, murskauksen ja ylijäämään läjityksen mahdollistava YVA-menettely vuonna 2007.

YVA-menettelyssä on tarkasteltu viittä hankevaihtoehtoa. Nollavaihtoehdossa kalliokiviaineksen otto ja murskaustoiminta jatkuu lainvoimaisten maa-ainesten ottolupien mukaisesti vuoteen 2019 asti, jonka jälkeen toiminta hankealueella loppuu kiviaineksen oton osalta. Ottamisen jälkeen alueelle perustetaan teollisuusalueita. Alueen maanpinnan taso ennen ottamisen aloitusta oli +47...+72 ja ottamisen loppua noin tasolla +42.

Vaihtoehdossa 1 maa-aineksiä otetaan alueelta noin tasoon +42 muualta paitsi alueen länsiosasta, josta ei oteta kiviaineksiä. Alueelta otetaan kiviaineksiä lainvoimaisten lupien lisäksi noin 5 milj. m³. Puhtaan ylijäämään täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +100. Täytön tilavuus on noin 14 milj. m³. Alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa varaudutaan kiviainesten ottoon ja ylijäämään täyttöön liittyviin tuki- ja oheistoimintoihin sekä alueen jälkikäyttönä teollisuus- ja logistiikkatoimintoihin.

Vaihtoehdossa 2 maa-aineksiä otetaan alueelta noin tasoon +42. Puhtaan ylijäämään täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +60...+70. Täytön tilavuus on noin 11 milj. m³. Toiminnot alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehdossa 3 maa-aineksiä otetaan alueelta noin tasoon +6 muualta paitsi alueen länsiosasta, josta ei oteta kiviaineksiä. Alueelta otetaan kiviaineksiä lainvoimaisten lupien lisäksi noin 18 milj. m³. Puhtaan ylijäämään täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +100. Täytön tilavuus on noin 27 milj. m³. Toiminnot alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehdossa 4 maa-aineksiä otetaan alueelta noin tasoon +6 (kuten vaihtoehdossa 3). Puhtaan ylijäämään täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +60...+70. Täytön tilavuus on noin 24 milj. m³. Toiminnot alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehdossa 5 maa-aineksiä otetaan alueelta noin tasoon +42 (kuten vaihtoehdossa 1). Toiminnot alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Yhteysviranomaisen on antanut lausunnon YVA-selvityksestä 13.10.2010 (UU-DELY/33/07.04/2010). Lausunnon mukaan arviointiselostus on täyttänyt kallion louhinnan ja murskauksen sekä ylijäämämaiden läjityksen osalta arviointimenettelylle YVA-asetuksen 10 §:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset. Näiden toimintojen jatkosuunnittelussa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämät seikat.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin: Yhteysviranomaisen lausunnon mukaan maa- ja kallioperävaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämät asiat. Arviointiselostuksesta ei kuitenkaan selkeästi ilmene, onko hankkeesta vastaava teettänyt yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa edellyttämän kaivokartoituksen päivityksen (lämpökaivot ja maalämpöputkistot mukaan luettuna) ja siihen sisältyvän riskinarvioinnin. Kaivokartoituksen täydennys ja riskinarviointi tulee lausunnon mukaan tehdä viimeistään ennen laajentuvan toiminnan lupakäsittelyä. Jatkosuunnittelussa kallioperä- ja pohjavesiolosuhteet sekä louhosalueen ja Päijänne-tunnelin väliset yhteydet tulee selvittää yksityiskohtaisemmin ja tarvittaessa maastotutkimuksin yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Vesi oy:n kanssa.

Yhteysviranomaisen mukaan hankkeen pohjavesivaikutusten arvioimiseksi ja todentamiseksi on välttämätöntä, että pohjaveden seuranta tehdään jo ennen laajemman ja syvemmälle ulottuvan louhinnan sekä ylijäämämaiden läjittämisen aloittamista myös sellaisista havaintoputkista, joihin nykyisellä louhinnalla ei arvioida olevan vaikutusta. Pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailussa tulee erityistä huomiota kiinnittää Seutulan kaatopaikan sekä Päijänne-tunnelin ja Ruotsinkylän pohjavesialueen suuntiin.

Vaikutukset pintavesiin: Arviointiselostuksessa on lausunnon mukaan arvioitu hankkeen vaikutuksia Vantaanjoessa ja Tuusulanjoessa. Selostuksessa ei kuitenkaan ole arvioitu vaikutuksia Vantaanjokeen johtavassa Krapuojassa eikä Tuusulanjokeen johtavassa Kiilinojassa. Toiminnan aiheuttamien typpipäästöjen vaikutuksia lähialueen ojissa ja vesistöissä ei ole tarkasteltu seikkaperäisemmin. Käytännössä on havaittu louhintatöiden kohottavan ammoniumtyypen ja nitraattityypen pitoisuuksia alueilta valuvissa vesissä jopa huomattavan korkeiksi. Myös louhekasojen sisältämä typpi liukenee sadevesien mukana ympäristöön. Myöskään muiden louhinnasta peräisin olevien aineiden vaikutuksia lähialueen pintavesissä ei ole tarkasteltu seikkaperäisemmin.

Luontovaikutukset: Yhteysviranomaisen toteama lausunnossaan, että Gungkärrin ja Vähäsuonkallion alueen geologiset ja virkistyskäyttöarvot ovat säilyneet ja eri selvitysten tietojen perusteella on todennäköistä, että alueella on maa-aineslaissa tarkoitettuja luontoarvoja. Tulevissa lupahakemuksissa kyseisen kallioalueen nykyiset luontoarvot on selvitettävä. Lausunnon mukaan Gungkärrin kallion luontoarvoja ei ole inventoitu POSKI-projektin yhteydessä. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen toteuttaminen YVA:ssa esitetyllä tavalla muuttaa pähkinäpensaslehdon ja korpilaakson luontaista vesitaloutta ja siten vaarantaa luontotyyppin ominaispiirteiden säilymisen alueella.

Tuusulanjoessa ja Vantaanjoessa esiintyy rauhoitettua vuollejokisimpukkaa (*Unio crassus*). Vuollejokisimpukka on myös yhteisön tärkeänä pitämä luontodirektiivin liitteessä IV (a) sekä luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 5 mainittu eläinlaji, joka edellyttää tiukkaa suojelua. Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan kielletty. Uudenmaan ELY-keskus on katsonut lausunnossaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu riittävän seikkaperäisesti YVA-hankkeen vaikutuksia veden laatuun ja vuollejokisimpukan elinoloihin Tuusulanjoessa ja Vantaanjoessa.

Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

Uudenmaan ELY-keskus on päätöksessään 6.2.2019 (JUDELY/10882/2018) katsonut, että ympäristölupapäätöstä 20.8.2019 § 59 koskevaan louhinta- ja murskaus-hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä. Uudenmaan ELY-keskus on katsonut, että kallion louhinnan ja murskauksen ympäristölupien yhdistämishankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne eivät yksinään tai yhteisvaikutukset huomioon ottaen ole sellaisia, että hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan YVA-lain 3 § 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Uudenmaan ELY-keskus on antanut 22.5.2019 (JUDELY/1783/2016) edellä mainitun päätöksen lisäksi tarkentavan lausunnon YVA-menettelyn ajantasaisuudesta Senkkerin alueen maa-ainestenotossa. Lausunto on koskenut lähinnä tuolloin vireillä olleessa ympäristölupahakemuksessa louhittavaksi esitetyn kiviainesmäärän kasvattamista (ympäristölupapäätös 20.8.2019 § 59). Lausunnon mukaan Seepsula oy:n aikaisemmat YVA-menettelyt ovat ajantasaisia ja riittäviä suhteessa ympäristölupien yhdistämis- ja muutoshakemuksen mukaiseen toimintaan.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Ottamisalueen pinta-ala: 3,7 ha
 Kokonaisottomäärä: 480 000 m³ltr
 Vuosittainen ottomäärä: 160 000 – 480 000 m³/v
 Haettu luvan voimassaoloaika: 1-3 vuotta

Lupahakemuksessa esitetty toimenpide

Alueella olevan lainvoimaisen maa-ainesluvan (9.8.2011 § 59) ottotaso on +42 ja kokonaisottomäärä 15 296 908 m³ltr. Vireillä oleva hakemus koskee maa-ainesluvan ottosuunnitelmaan muutosta uuden laitoksen esimurskaimen syvennystä varten. Hankkeeseen voi kulua kokonaisuudessaan aikaa 2-3 vuotta, jolloin kallion louhinta tulee voida aloittaa mahdollisimman pian. Esimurskaimen syvennys liittyy voimassa olevien lupien mukaisen uuden kiviainestehtaan sijoittamiseen ja se tulee palvelemaan myös nykyisen louhinta-alueen tulevaa syvennyslouhintaa. Alueen louheet voidaan jalostaa uudella kiviainestehtaalla alemmalla tasolla vähentäen entisestään päästöjen leviämistä.

Muutoslupahakemus:

Uutta kiviainestehdasta varten louhitaan syvennys tasolta +42 (N2000) tasolle +3. Syvennettävän alueen pinta-ala on noin 3,7 hehtaaria (n. 170 m x 200 m). Tasolle +30 (N2000) louhitaan turva-alue esimurskaimen syötintä varten. Syöttötasolle kulkua varten louhitaan ramppi syvennykseen.

Esimurskain sijoitetaan syvennykseen. Esimurskaimen kuljetinta varten louhitaan luiska tasolta +30 tasolle +3. Esimurskaimen syvennyksen pinta-ala tasolla +30 on noin 4 000 m². Syvimmän tason +3 pinta-ala on noin 1 200 m². Syvennyksessä louhitaan kalliokiviaineksia kokonaisuudessaan 480 000 m³ltr, joka lisää voimassa olevan maa-ainesluvan ottomäärää n. 3 %.

Syvennyksestä irrotettava kallioaines jalostetaan kiviainestuositeiksi nykyisellä parhaalla käyttökelpoisen tekniikan omaavalla kiviainestehtaalla.

Syvennyksen aineiden ottamiseen haetaan maa-aineslain 21 §:n mukaista aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta siten, että ottamista noudatetaan lupapäättöstä noudattaen. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska syvennys on kokonaisuuteen verrattuna vähäinen ja voidaan palauttaa ennalleen louheella täyttämällä. Syvennys ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Ympäristövaikutukset:

Esimurskain palvelee uutta kiviainestehdasta. Kiviainesten jalostus sijoitetaan kokonaisuudessaan rakennusten sisälle. Esimurskaimen sijoitus syvennykseen kokonaan ympäröivän maantason alapuolelle vähentää oleellisesti esimurskaimen tuotamaa äänitasoa. Uuden kiviainestehtaan äänitaso ja vaikutukset ilmanlaatuun vähenevät entisestään hyvin pieniksi uuden kiviainestehtaan myötä. Kippaustaso on nykyistä +48 oleellisesti alempana +30 eli noin 18 metriä nykyistä tasoa alempana.

Louhittaessa esimurskaimen syvennystä, arvioidaan louhintavaikutusten, kuten tärinän vähenevän nykyisestä. Oleellista muutosta asianosaisten asemaan esimurskaimen syvennyshankkeella ei arvioida olevan. Kallion rakoselvitysten perusteella kallio on hyvin ehyttä ja Senkkerin alueen kallioperässä ei ole oleellisesti pohjavettä. Kalliosyvennykseen kertyy pintavesiä ja joiden hallinta suoritetaan pumpaamalla. Pohjalle kerääntyvä pintavesi kierretään laitoksen ja koko toiminnan ilmanlaadun hallinnassa kuten mm. kiviaineksen ja alueen kastelussa. Nyt haettava muutos ei vaikuta alueelle saapuviin tai alueelta lähteviin kuljetusmääriin. Sisäisen liikenteen kuljetusmatkat lyhenevät, kun laitos on lähempänä louhosta ja kippaustaso on alempana.

Tiedot maaperästä ja kallioperästä

Lupahakemuksen liitteenä on esitetty Senkkerin alueella vuonna 2008 tehdyt seismit refraktioluotaukset, joiden tarkoituksena on ollut paikallistaa alueen ruhjeet tarkempaa tutkimusta varten (Suomen Malmi oy 13.11.2008, Seisminen taittumisloutaus Tuusula 2008). Seisminen refraktioluotaus on maakerrosten paksuuksia tutkittaessa käytetty geofysikaalinen menetelmä, joka perustuu täryaaltojen erilaiseen etenemisnopeuteen eri maakerroksissa ja aallon taittumiseen kerrosten välisessä rajapinnassa. Luotauksessa Senkkerin alueelle on tehty neljä 225 metrin pituista mittauslinjaa. Tutkimusraportissa on esitetty mittauslinjoittain oletettujen ruhjeiden sijainti ja maakerrosten paksuus.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tehnyt vuonna 2018 Seepsulan kiviainestehdasta louhokselle ja sen lähiympäristölle rakennegeologisen kallioperän rakojen kartoituksen (Geologinen tutkimuskeskus 18.12.2018, Kallioperän rakoselvitys Seepsulan kiviainestehtaalla Tuusulassa). Selvityksen kohteena oli topografisen aineiston perusteella tulkitun kaivosalueen leikkaavan lineamentin eli mahdollisen ruhjevyöhykkeen tarkistus. Kartoituksen kohteena oli myös kallioperän vedenjohdavuuteen vaikuttavat muut rakennegeologiset aspektit kuten muiden ruhjevyöhykkeiden paikallistaminen sekä kallioperän taustarakoilun oleellisten ominaisuuksien (vesivuodot, rakotyypit, jatkuvuudet, avaukset, mineraalitäytteen) kartoitus. Louhoksen seinämiltä ja paljastetulta pinta-alueelta kerättiin havaintoja kivilajeista ja hauraista rakenteista.

Kenttäkäynnin jälkeen alueen rakoilua analysoitiin lisäksi laserskannausaineiston, ilmakuvien ja dronekuvien avulla. Tutkimusalueella maatutkattiin lisäksi yhteensä 20 tutkimuslinjaa, joiden yhteispituus oli noin 9,2 km. Maatutkalla tehtiin rako- ja ruhjehavaintoja jopa 20 metrin syvyydeltä maanpinnasta. Louhoksen alueella ei tutkimuksessa havaittu merkittäviä vettä johtavia rakenteita, jotka voisivat merkittävästi vaikuttaa ympäristön pohjavedenpintoihin.

Geologian tutkimuskeskuksen vuonna 2018 tekemää kalliorakoselvitystä on tarkennettu lisätutkimuksilla 2.5.2019. Lisätutkimuksen perusteella on voitu tulkita kaksi pienempää vyöhykettä, joista ensimmäinen osuu tutkitun alueen (kaivannon) länsipäätyyn ja liittyy alkuperäisessä raportissa kuvattuihin ruhjehavaintoihin. Havaintojen perusteella vyöhyke ei edusta merkittävää ruhjetta. Tämän vyöhykkeen suunta ei myöskään osu (Seutulän) kaatopaikalle.

Toinen vyöhyke kaivannon keskiosassa edustaa paikoin melko vahvasti rapautunutta kalliota. Vyöhykkeessä on liuskeisuuden suuntaista rakoilua. Tämä vyöhyke on hyvin rajattu louhoksen pohjoisosassa, jossa se on yhdistetty toiseen liuskeisuuden suuntaiseen ruhjehavaintoon louhoksen pohjoisella seinämällä. Etelään mentäessä sen jatkuvuuden tarkkaa sijaintia ei tiedetä ja se saattaa jatkua kaatopaikalle tai mennä sen itäpuolelta ohi. Seismisten tutkimusten perusteella jälkimmäinen vaihtoehto on kuitenkin todennäköisempi vaihtoehto koska kallion pinta on itäpuolella matalampi kuin länsipuolella ja vyöhyke on myös yhdistettävissä itäpuolen anomaliaan maatutkausprofiileissa f22 lähellä pistettä 226 mikä antaa lisätukea itäisemmälle sijainnille. Kyseessä ei ole sinänsä merkittävä ruhje, mutta kallioperän rapautuneisuus heikentää sen laatua ja lisää sen potentiaalista hydrologista merkitystä. Jos rapauma on pinnallinen, on tämän vyöhykkeen hydrologinen johtavuus todennäköisesti myös pieni. Rapauman syvyyssulottuvuus näyttää maatutkausaineiston perusteella olevan n. 10-15 m. Vyöhykkeiden ja rapauman syvyyssulottuvuus on mahdollista tarkentaa, kun louhinta on edennyt alaspäin ja vyöhykkeen vedenjohtavuutta voisi myös monitoroida asentamalla esim. pohjavesiputkia ja tekemällä pumppaustestejä. Jos kaatopaikan suunnalla on pohjavesiputkia, niissä olisi hyvä seurata veden laadun mahdollisia muutoksia louhinnan edetessä. SMOY:n 2008 tehtyjen seismisten tutkimusten (raakadatan) uudestaan analysoinnilla voisi myös mahdollisesti pystyä määrittämään rapauman ulottuvuutta tarkemmin.

Pohjavesi- ja kalliorakoselvitykset

Geologian tutkimuskeskus on tehnyt vuonna 2019 Senkkerin alueella kalliopohjaveden isotooppiselvityksen (Geologian tutkimuskeskus 8.3.2019, Isotooppiselvityksen raportti, Seepsula). Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää hapen ja vedyn isotooppimenetelmää sekä veden peruskemian parametreja hyödyntäen Seepsulan kiviaineslouhoksen ympäristön havaintoputkien veden alkuperää. Tutkimusta varten otettiin vesinäytteet tammikuussa 2019. Isotooppien lisäksi vesinäytteistä analysoitiin pH, happi, sähkönjohtavuus ja lämpötila. Kaikki havaintoputket olivat suoraan kallioon tai pienen maakerroksen läpi kallioon porattuja kalliopohjavesiputkia. Kallioputkien vesien isotooppikoostumus on lähellä Tuusulan alueen maaperän pohjaveden koostumusta. Tulokset jakautuvat kahteen näyteryhmään, jotka erottuvat isotooppikoostumuksen lisäksi sähkönjohtavuudeltaan ja maantieteellisesti louhoksen itä- ja länsipuolen putkiin. Negatiivisempia arvoja saavat itäpuolen havaintoputket (HP6, HP7 ja HP8) ja niiden koostumus on lähimpänä Tuusulan maaperän pohjavesien koostumusta.

Louhoksen länsipuolen havaintoputket (HP10, HP12 ja HP13) puolestaan muodostavat oman positiivisempia arvoja saavan ryhmänsä. Näiden pohjavesinäytteiden isotooppikoostumus on tavanomaisesta poikkeava ja syy tähän poikkeavuuteen olisi tarpeellista selvittää. Mahdollinen selitys putkien HP10, HP12 ja HP13 pohjavesien poikkeavaan isotooppikoostumukseen voi olla kallion rakosteisiin sekoittuvat lyhemmän hydrologisen kierron vedet kuten maaperän vajo- ja pohjavedet. Tulkintaa tukevat myös korkeat happipitoisuudet sekä alhainen lämpötila. Veden isotooppien ja kemiallisten parametrien perusteella ei ole syytä uskoa, että tutkittujen kallioreikien pohjavesi edustaisi erityisen vanhaa kalliopohjavettä. Tulokset viittaavat siihen, että kallioreikien pohjavesi on nuorta ja siten aktiivisesti mukana alueen veden kierrossa.

Geologian tutkimuskeskus on selvittänyt vuonna 2019 myös kalliopohjaveden virtauksia alueelle tehtyjen ruhjeselvitysten perusteella (Geologian tutkimuskeskus 22.8.2019, Ruhjeen pohjavesitutkimukset Seepsulan kiviainestehtaalla Tuusulassa). Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää veden laajan kemian parametreja sekä hapen ja vedyn isotooppimenetelmää hyödyntäen kiviaineslouhoksen ja Seutulän vanhan kaatopaikan mahdollista yhteyttä aiemmassa tutkimuksessa löytyneen kalliooperän ruhjeen välityksellä. Tutkimusta varten otettiin vesinäytteet kesäkuussa 2019 louhoksen porakaivosta, louhoksen sadevesilammikosta, kaatopaikan havaintoputkesta 21 sekä ruhjeeseen kairatuista rei'istä. Tutkituista vesinäytteistä tunnistettiin alueella selvästi toisistaan poikkeavat vesityypit. Louhosalueen hule- ja pohjavesille koostumuksessa on silmiinpistäväään veden korkeahko pH (8,2 – 8,4), alkaliteetti sekä Ca ja Mg -pitoisuus johtuen alueen kalliooperässä paikallisesti esiintyvistä karbonaattisista aineksista. Louhoksen kairausrei'issä sekä sadevesilammikossa esiintyy räjähdeainejääminä typen yhdisteitä (NH₄, NO₂, NO₃) ja näistä erityisesti kohonneita nitraattipitoisuuksia (NO₃). Kaatopaikan pohjaveden tyyppiyhdisteiden lähde on todennäköisesti eri kuin louhosalueella. Kaatopaikan ja varikon pohjaveden havaintoputket on kairattu maaperään. Tämä vaikuttaa niiden kemialliseen kokonaisuuteen, mikä poikkeaa selvästi louhosalueen kalliorakojen sekä toimiston porakaivon pohjaveden koostumuksesta. Liuenneiden aineiden kokonaispitoisuus ja raskasmetallipitoisuudet ovat näissä vesissä selvästi louhosalueen vesien vastaavia korkeampia. Maaperän pohjavesien virtaus suuntautuu kaatopaikalta kohti varikkoa. Varikon havaintoputki sijoittuneen kalliooperän painanteeseen, mikä vastaa geologisissa kartoituksissa määriteltyä NNW – SSE -ruhjelinjan sijaintia. Teoriassa kaatopaikan ja varikon maaperän pohjavesillä voi olla yhteys kallion ruhjevyöhykkeen pohjavesiin, mutta tätä ei ole olemassa olevien näytteiden perusteella voida osoittaa. Louhosalueen kalliopohjavesissä ei siis havaita viitteitä kaatopaikan ja varikon tyyppisistä vesistä.

Toiminta-alueen lähiympäristössä on noin 23 pohjavesiputkea, joista 12 on nykyisen luvan mukaisessa tarkkailussa ja joista viisi on suunniteltu jätettävän tarkkailuun uuden yhdistämisluvan myötä (esitetty uusimmassa tarkkailusuunnitelmassa). Louhinnan syventämiseen liittyen on selvitetty pohjavesiputkien yhteyttä todelliseen pohjaveteen ja niiden antoisuutta (YIP Ympäristöinsinööripalvelut oy 18.3.2019, päivitetty 8.5.2019, pohjavesi- ja kalliorakoselvitykset, pohjavesiputkien tarkastelu). Tehtyjen selvitysten perusteella arvioidaan, että syvennyslouhinta-hankkeen myötä mahdollinen ympäristön paikallinen, mutta erittäin vähäisen kalliopohjaveden kuivuminen jää lähialueelle. Syventämisen vaikutusten ei arvioida ulottuvan oleellisen pitkälle louhosalueesta.

Kalliopohjaveden määrä kallioraoissa Senkkerin alueella on erittäin vähäinen ja virtaama hidasta. Kalliopohjavesi Senkkerin alueella näyttäisi olevan hyvin paikallista ja kalliorakoyhteyksiä pienempien paikallisten alueiden välillä on oletettavasti vähän. Senkkerin itäpuolelta ei näyttäisi olevan olemassa olevien putkien seuranta-tietojen perusteella oleellista kalliorakoyhteyttä louhosalueelle päin. Itäpuolen pohjavesiputkien kalliopohjaveden syntysuunta on mahdollisesti idästä, koska pohjavesiputkien vedenpintojen tasot ovat nykyistä ottotasoa jopa noin 7 - 13 metriä ylempänä. Senkkerin länsipuolen Koivikon kylä on maastollisesti vielä jonkin verran pohjavesiputkia HP12, HP11 ja HP10 alempana (n. 10 m) ja kauempana (n. 100 m) Senkkerin louhosalueesta. Vedenpintojen ja kemiallisen koostumuksen sekä värin perusteella Koivikon pohjoispuolen pohjavesiputket ovat samassa hyvin paikallisessa kalliorakopohjavedessä. Sähkönjohtavuuksien perusteella itäpuolen pohjavesiputkissa on kalliopohjavettä tai maaperäpohjavettä vastaavia vesiä, mutta länsipuolen putkien sähkönjohtavuudet ovat liian alhaisia edes maaperäkaivojen sähkönjohtavuuksille.

Pinta- ja pohjavesien hallinta

Nykyisellään louhinta-alueen irtilouhittussa pohjassa alueen pohjoisosan pintavedet (sadevedet ja sulamisvedet) on ohjattu pohjakaadoilla pumppukaivolle, josta vesiä pumpataan tarpeen mukaan pohjoiseen laskuojaan. Nykyisen +42 tasolla olevan louhinta-alueen saavuttaessa pohjoisen puolen rajan, irtilouhittu pohjan vedet pääsevät valumaan pohjoiseen ilman pumppaamista. Irtilouhittu pohja toimii pintavesien viivytysaltaana. Irtilouhittu pohjan pohjauoma (ala noin 5,5 ha) on 3-5 metrin syvyydessä (huokostilavuus noin 50 000 - 75 000 m³) ja kerää mm. suoja-avallien vedet sekä sade- ja valumavedet nykyiseltä louhinta-alueelta. Pohjoinen ja eteläinen irtilouhinta on ulotettu 1 - 2 metriin, joiden huokostilavuus on pinta-alan mukaan pohjoisosassa vähintään noin 330 000 m³ - 660 000 m³ ja eteläosassa noin 190 000 - 380 000 m³. Eteläisen irtilouhinnan vedet johdetaan rummulla Kiilinojaan.

Irtilouhittu pohjan osalta voi tapahtua osittaista sekoittumista pohjois- ja eteläosan hulevesien osalta, jolloin poisjohdettavien valumavesien määrä pumppaamalla tai Kiilinojaan voivat vaihdella keskenään. Koko toiminnan aikana irtilouhittu pohjan vesiallas ja poisjohtamistavat alueelta ovat toimineet moitteetta. Vesien lammikoitumista tai pintavesien laatu-ongelmia ei toiminta-alueella toiminta-aikana ole esiintynyt. Louhepohjassa vesien suodattaminen ja viivytys kirkastavat ja parantavat pintaveden laatua. Toiminta-alueella ei ole ilmennyt tulvimis- tai laatu-ongelmia koko toiminta-aikana sadevesien tai valumavesien osalta.

Uuden murskauslaitoksen syvennykseen syntyvien varsinaisten pohjavesien määrä on hyvin vähäinen ja siten niitä ei ole huomioitu laskelmissa. Pohjavesien määrä ei ole oleellinen hankkeen kannalta. Syvennykseen sijoitetaan tehokkaat pumput, joilla vesi otetaan ja kierrätetään tehtaan toiminnassa ilmanlaadun hallinnassa eli pölyn sitomisessa kiviainestehtaan ja toiminta-alueen kulkuväylillä. Tehtävä syvennys ilman pumppaamista ja tyhjentämistä täytyisi vähitellen ja hitaasti lähinnä pintavesistä, jotka pääsevät valumaan syvennykseen tai suoraan syvennykseen satavista sadevesistä.

Koko alueen valumavesien valuminen kiviainestehtaan syvennykseen voidaan estää tarvittaessa. Louhinnassa tarkastellaan kallioseinämiä eheyttä.

Mikäli louhinnassa tulee vastaan poikkeavia kalliorakoja, joissa on suuria vesimääriä, niin niiden laajuus tutkitaan, ennen kuin louhitaan syvemmälle. Kalliorakoisuudet on tutkittu maatumalla noin 20 metrin syvyyteen asti nykyisestä +42 tasosta laskien. Tulosten perusteella kalliooperaatio on hyvin ehyttä ja kallioraot hyvin pieniä, joissa ei oleellisesti liiku pohjavesiä.

Pinta- ja pohjavesien tarkkailu

Uuden kiviainestehtaan syvennyslouhinnan tarkkailuun liittyy louhinnan aikainen kallioseinämien eheyden tarkastelu ja mahdollisten kalliorakojen sisältämän pohjaveden määrän ja mahdollisesti laadun seuraaminen. Näytteitä otetaan tarvittaessa louhinnan aikana. Syvennyksen valmistuttua näytteitä voidaan ottaa pohjalta pumppavasta vedestä vähintään kerran vuodessa tai uusimman tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Näytteistä analysoidaan ainakin:

- nitraattityppi
- nitriittityppi
- ammoniumtyppi
- sulfaatti
- kloridi
- happi
- rauta
- sähkönjohtavuus
- kokonaiskovuus (kalsium ja magnesium)
- COD_{Mn}
- pH
- ulkonäkö (sameus ja väri)
- lämpötila ja
- öljyhilivedyt (C10 – C40) tarvittaessa

Luvan mukaan tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Näytteiden ostoissa käytetään pääsääntöisesti sertifioitua näytteenottajaa. Määreet analysoidaan pääsääntöisesti akkreditoidussa laboratoriossa. Mittauksia ja analyyskejä voi vertailevana tai poikkeustilanteissa suorittaa myös sertifioitu näytteenottaja ja mittaja tai asiaan perehtynyt henkilö.

Tulokset toimitetaan vuosiraportin yhteydessä valvovalle viranomaiselle ja luvan mukaisille muille viranomaisille sekä sähköisessä muodossa luvan mukaisesti. Mahdollisista poikkeustilanteista ja -tuloksista tiedotetaan välittömästi ympäristöviranomaisia ja syyt niihin selvitetään mahdollisimman pian.

ASIAN KÄSITTELY

Lupahakemus on kuulutettu Tuusulan kunnan ilmoitustaululla 31.5.–12.7.2019. Lupahakemuksen johdosta on kuultu rajanaapurit ja muut mahdolliset asianosaiset. Lupahakemuksesta on pyydetty Tuusulan kunnanhallituksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa. Lupahakemuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia. Hakemuksen johdosta on jätetty kaksi lausuntoa.

Tuusulan kunnanhallitus toteaa lausunnossaan 12.8.2019 § 304, että hakemuksen mukainen toiminnan muutos on omiaan vähentämään hankealueella aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen johdosta.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 11.7.2019 seuraavaa: Hakemukseen liitetyn isotooppiselvityksen (GTK 8.3.2019) tulokset jakautuvat kahteen näyteryhmään, jotka erottuvat isotooppikoostumuksen lisäksi sähkönjohtavuudeltaan ja maantieteellisesti louhoksen itä- ja länsipuolen putkiin. Jotta voitaisiin tarkemmin ottaa kantaa louhosalueen ja ympäröivien kalliorakojen hydrologisiin yhteyksiin, tarvitaan lisätietoa louhosalueelle mahdollisesti suotautuvan veden sekä pohjaveden (esim. louhoksen oma kaivo) sekä lähialueen pohjavesien kemiallisesta koostumuksesta (laaja kemia). Jatkotoimenpiteeksi ehdotetaan, että länsipuolen havaintoputkien HP10, HP12 ja HP13 poikkeava isotooppikoostumus selvitetään seurantatyypillisellä lisänäytteenotolla. Vaihteluun voidaan päästä käsiksi jo yhdellä uusinta näyttekierroksella, joka sijoittuisi kevään loppuun tai alkukesään 2019. Mahdollisessa täydentävässä tutkimuksessa olisi syytä ottaa myös uusi isotooppireferenssinäyte maaperän pohjavedestä, koska nyt käytetty referenssiarvio on 2000-luvun vaihteesta (Kortelainen ja Karhu 2006).

ELY-keskus toteaa, että Pääkaupunkiseudun Vesi oy (Päijänne-tunnelin omistaja) on vuoden 2010 ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta antamassa lausunnossaan todennut, että kallio on toiminta-alueen kaakkoispuolella rikkonaista, sillä tunneli kulkee kallioperän merkittävän luode-kaakkoissuuntaisen siirrosvyöhykkeen läpi. Päijänne-tunnelissa veden painetaso vaihtelee alueella käyttötilanteesta riippuen. Nykyisin se on normaalisti noin + 42 m, mutta tulevaisuudessa korkeampi, enimmillään +45 m, jos vedenotto kasvaa. Vuonna 2008 Päijänne-tunnelin peruskorjauksen aikana tehdyissä tutkimuksissa todettiin tunnelissa olevan toiminta-alueen kohdalla merkittäviä vesivuotoja, mikä ilmentää alueella esiintyvää avonaista vaakarakoilua. Vastaavissa laaja-alaisissa rakosysteemeissä tunnelin varrella on todettu paikoin olevan hydraulisia yhteyksiä satojen metrien etäisyydelle. Kalliopohjaveden yhteydet ovat usein laaja-alaisia ja yllätyksellisiä. Mikäli louhintaa tehdään Päijänne-tunnelin painetason alapuolelle, on riski, että pohjaveden virtaussuunnat muuttuvan tunnelin suunnasta pois päin. Louhinta-alueen täyttövaiheessa taas pohjavedenpinnat nousevat ja virtaussuunnat muuttuvat todennäköisesti jälleen kohti tunnelia. Toiminnan eri vaiheissa saattaa olla olemassa riski ympäristön pohjaveden oleellisille muutoksille, jonka vaikutus saattaa ulottua Päijänne-tunneliin asti.

ELY-keskus katsoo, että ehdotettua isotooppinäytteenottoa tulee tehdä. Silloin voidaan varmistaa, johtuvatko poikkeavuudet Päijänne-tunnelin painetasosta johtuvasta mahdollisista vuodoista. Samalla voidaan saada varmuutta siitä, ettei syvälouhinnalla ole vaikutusta Päijänne-tunneliin. Hakemukseen liitettyssä YIP Ympäristöinsinööripalvelut oy:n raportissa 8.5.2019 "Pohjavesi- ja kalliorakoselvitykset, Pohjavesiputkien tarkastelu" -raportissa esitetään, että pohjavesiputkista suoritettuun pinnanseurantaan ei voida luottaa, koska pohjavesiputkia ei ole tyhjennetty. Aikaisemman tarkkailun perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä, onko kallion louhinta vaikuttanut näiden putkien vedenpinnan tasoihin vai onko lähtötilanteessa ollut vedenpinta muodostunut muuton pitkän ajan kuluessa, esim. valuma- ja sadevesistä.

Syventämisen vaikutusten ei arvioida ulottuvan oleellisen pitkälle louhosalueesta. ELY-keskus katsoo, että alueella tehty pitkäaikainen pohjaveden pinnan-seuranta (Envimetria oy) on ollut riittävä. Tarkkailutulosten perusteella voidaan todeta, että pohjavesi on tarkkailukauden aikana (2003-2014 ja 2015-2018) pysynyt kaikissa tarkkailupisteissä samassa tasossa eikä suurempia vaihteluita ole ollut. Myöskään tietoa ei ole siitä, että vedenpinta olisi lähistön talousvesikaivoissa laskenut. Tehdyn tarkkailun perusteella voidaan todeta, että alueella tapahtunut louhinta tasolle +42 m ei ole vaikuttanut talousvesikaivojen veden korkeustasoon.

Hakemukseen liitetyn YIP Ympäristöinsinööripalvelut oy:n 18.3.2019 päivätty "Uuden kiviainestehtaan syvennyksen pinta- ja pohjavesien hallinta" -raportin mukaan tulevaan syvennykseen syntyvien varsinaisten pohjavesien määrä on hyvin vähäinen ja siten niitä ei ole huomioitu laskelmissa, joissa on arvioitu syvennykseen muodostuvan veden määrä. Syvennykseen sijoitetaan tehokkaat pumpput, joilla vesi otetaan ja kierrätetään tehtaan toiminnassa ilmanlaadun hallinnassa, eli pölyn sitomisessa kiviainestehtaassa ja toiminta-alueen kulkuväylillä. Vesien pääsy syvennykseen voidaan tarpeen mukaan vähentää syvennyksen yläreunojen muotoilulla, mikäli se vesien määrän perusteella tulee tarpeelliseksi.

ELY-keskus katsoo, että mikäli syvennykseen virtaa ennakoarvioinnista poiketen runsaasti pohjavettä, tulee myös syvennyksestä poispumpattavien vesien määrää tarkkailla. Poispumpattavien vesien laatua voi ELY-keskuksen käsityksen mukaan tarkkailla esitetyn mukaisesti muun pohja- ja pintavesiseurannan yhteydessä, mikäli vesiä syntyy.

ELY-keskus muistuttaa, että vesilain (27.5.2011/587) 2 luvun 15 §:n mukaan tulee hankkeesta vastaavan ilmoittaa kirjallisesti valtion valvontaviranomaiselle pinta- ja pohjaveden ottamisesta, jos otettava määrä on yli 100 kuutiometriä vuorokaudessa ja ottaminen ei saman lain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan edellytä lupaa.

ELY-keskus on antanut lausuntonsa Senkkerin kiviainestehtaan alueen tarkkailusta 5.4.2019 UUDELY/1783/2016. Hakija on 24.4.2019 päivätysssä vastineessaan annetuista muistutuksista ja lausunnoista esittänyt päivitetyn pohja- ja pintavesien tarkkailusuunnitelman, Pinta- ja pohjavedet, hallinta ja tarkkailu (YIP Ympäristöinsinööripalvelut Oy, 25.4.2019). Tarkkailusuunnitelmassa on huomioitu ELY:n lausunnossa esitetyt seikat. ELY-keskus katsoo, että pohja- ja pintavesien tarkkailu voidaan suorittaa 25.4.2019 päivitetyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Seepsula oy on antanut 17.9.2019 vastineen lupahakemuksesta annettuihin lausuntoihin. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa on käsitelty vaikutuksia pohjaveteen sekä mahdollisia vaikutuksia Päijänne-tunneliin. Tunnelin osalta kerrotaan, että vastaavissa laaja-alaisissa rakosysteemeissä tunnelin varrella on todettu paikoin olevan hydraulisia yhteyksiä satojen metrien etäisyydelle. Lisäksi lausunnossa on todettu, että hakemuksessa esitettyä isotooppinäytteenottoa tulee tehdä. Hakija muistuttaa, että louhinta-alueelta on etäisyyttä Päijänne-tunneliin noin 1,5 km. Alueella tehtyjen kallion eheyteen liittyvien tutkimusten perusteella ei ole syytä epäillä, että murskauslaitoksen syvennyksen kohdalla kalliossa olisi vettä johtavia rikkonaisia vyöhykkeitä. Niiden olemassaoloa kuitenkin tarkkaillaan koko louhinta-työn ajan ja työ tarvittaessa keskeytetään tarkempien selvitysten ajaksi, jos kallioseinämistä vuotaa vettä syvennykseen odotettua enemmän.

Alueella esiintyviä rakosysteemejä on kartoitettu muiden koko toiminta-alueetta koskevien suunnitelmien yhteydessä. Vuonna 2010 valmistuneessa YVA-selostuksessa on todettu, ettei syvennyslouhinnalla ole vaikutuksia Päijänne-tunneliin. Alueella on tehty vesinäytteenottoa kesällä 2019 kaatopaikan ja louhoksen välisten virtaamayhteyksien selvittämiseksi ja tässä yhteydessä on otettu myös isotooppinäytteitä louhosalueelle poratuista rei'istä. Viitteitä virtaamayhteyksistä kaatopaikalta tai kaatopaikalle ei havaittu.

Pohjaveden isotooppikoostumuksen perusteella pohjavedessä ei ole havaittavissa Päijännetunnelin vesien sekoittumista. Alueen kallioperän paikallisesti esiintyvä karbonaattinen aines (kalkkikivi) tekee louhoksen alueen pohjavedestä poikkeavan verrattuna Tuusulan tyyppilliseen pohjaveteen (pH, alkaliteetti, Ca- ja Mg-pitoisuudet). Näytteenottoa jatketaan tarvittaessa havaintoputkien HP10, HP12 ja HP13 osalta.

Lisätiedot: ympäristötarkastaja Saku Nurminen, puh. 040 314 2259

ASIAN RATKAISU

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää:

- myöntää Seepsula oy:lle maa-ainelain 6 §:n mukaisen luvan kalliokiviaineksen ottamiseksi uuden kiviainestehtaan tulevalta sijaintipaikalta Tuusulan tilalle Fågelbergsmosse 858-411-3-140; ja
- myöntää Seepsula oy:lle maa-ainelain 21 §:n mukaisen toiminnan aloitusluvan.

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti ja seuraavin lupamääräyksin:

LUPAMÄÄRÄYKSET

1. Ottamisalue ja ottamissyvyys

Lupa koskee lupahakemuksessa esitettyä uuden kiviainestehtaan sijaintipaikan louhintaa tasolle +30 (N2000) 3,7 hehtaarin alueella. Lupa koskee myös tulevan kiviainestehtaan esimurskaimen sijoittamista varten toteutettavaa syvennystä tasolta +30 tasolla +3 (N2000).

2. Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa kolme (3) vuotta luvan antopäivästä lähtien.

3. Alueen merkintä ja suojaus

Ottoalueen raja on merkittävä maastoon. Ottoalueella on oltava ottamistason osoittava korkomerkintä (N2000).

Lupapäätöstä koskeva ottamisalue tulee suojata siten, että se ei aiheuta putoamisvaaraa toiminta-alueella liikkuville ja työskenteleville.

4. Kiviaineksen otto ja jalostus

Kiviaineksen louhinta- ja jalostustoiminnot tulee toteuttaa alueella olevan lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen mukaisesti.

5. Toiminta-ajat

Kiviainesten käsittelyyn liittyvät toiminnot on toteutettava alueella olevan lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen toiminta-aikojen mukaisesti.

6. Liikenne

Kiviainesten kuljetukset tulee järjestää nykyisen tieliittymän kautta. Kuljetusten seurauksena ei saa kulkeutua irtomaa-aineksia tiealueelle.

7. Jätehuolto

Alueella ei saa polttaa jätteitä. Alueelle ei saa haudata tai vastaanottaa jätteitä. Toiminta-alueen käyttö maankaatopaikkatoimintaan ilman erillistä ympäristölupapäätöstä on kielletty. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä, varastoida ja toimittaa viipymättä jatkokäsittelyyn ympäristöluvan omaavalle vastaanottopaikalle. Toiminnassa mahdollisesti syntyneitä vaarallisia jätteitä tulee käsitellä siten, ettei jätteistä aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa.

8. Pinta- ja pohjaveden sekä maaperän suojeleminen

Louhinta-alueen hulevedet on johdettava alueelta pois hallitusti. Mikäli kalliokaivannosta pois pumpattavien vesien määrä tai laatu poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta, tulee siitä ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Kalliokaivannosta pumpattavat hulevedet tulee käsitellä lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen vesien johtamista ja käsittelyä koskevien lupamääräysten mukaisesti.

Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Pölynsidonta- ja liukkaudentorjunta-aineita ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Polttoaine- tai öljyvuoodoista tulee ilmoittaa pelastusviranomaiselle ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle. Maaperän pilaantumiseen johtaneista polttoaine- ja öljyvuoodoista tulee lisäksi ilmoittaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

9. Valvonta, tarkkailu ja raportointi

Maa-ainesluvan haltijan tulee säännöllisesti tarkistaa louhintatyön suojarakenteiden sekä valvontaa varten tarvittavien rakenteiden ja merkintöjen kunto ja sijainti. Havaitut epäkohdat tulee korjata mahdollisimman pian ja tarvittaessa niistä tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Työmaapäiväkirjaan tulee merkitä tehdyt korjaustoimenpiteet ja niiden ajankohta.

Kiviainestoiminnan vaikutuksia ympäristöön tulee tarkkailla lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen mukaisesti. Ympäristölupapäätöksessä määrätyn lisäksi kalliokaivannosta pumpattavan veden laatua tulee tarkkailla kerran vuodessa otettavalla vesinäytteellä (näytteenottoajankohta ja analyysit pinta- ja pohjavesien tarkkailusuunnitelman 25.4.2019 mukaisesti).

Mikäli kalliokaivantoon virtaa lupahakemuksessa esitetystä poiketen runsaasti pohjavettä, tulee poispumpattavan veden määrää tarkkailla.

Tarkkailutulokset tulee raportoida valvontaviranomaiselle ympäristölupapäätöksen mukaisesti. Vuosiraporttiin tulee liittää kalliokaivannosta poispumpattujen vesien arvioitu tai mitattu määrä. Valvontaviranomainen voi muuttaa lupamääräyksiä tarkkailusta saadun tiedon perusteella.

10. Ottamisilmoituksen tekeminen

Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain tammikuun 31 päivään mennessä ilmoittaa lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt.

11. Tarkastukset ja katselmukset

Luvanhaltijan tulee ennen tämän luvan mukaisen toiminnan aloittamista pyytää valvontaviranomaisen tarkastus. Luvanhaltijan tulee luvan voimassaoloaikana pyytää lisäksi valvontaviranomaisen loppu-tarkastus, kun toiminta on päättynyt.

12. Jälkihoitotyöt

Ottoalueen tulee olla maa-ainesten ottamisen päätyttyä ottamissuunnitelman liitteenä esitettyjen suunnitelmakuvien mukainen. Ottoalue jää ottamisen päätyttyä uuden kiviainestehtaan käyttöön.

13. Lupamääräysten noudattamisvakuus

Luvan haltijan on asetettava Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle kokonaisarvoltaan vähintään 10 000,00 € suuruinen vakuus lupapäätöksessä annettujen määräysten suorittamisen varmistamiseksi.

Vakuuden tulee olla voimassa luvan voimassaoloaikana ja vuosi luvan päättymisen jälkeen.

Luvan noudattamisvakuuden tulee olla voimassa vähintään neljä (4) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Luvan haltijalla on oikeus saada vakuussummaa alennetuksi hyväksytysti suoritetuista jälkihoitotoimenpiteistä vastaavalla määrällä, jolloin lupaviranomainen voi luvan haltijan hakemuksesta hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen. Lupaviranomainen voi myös erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksissä edellytettyjen toimenpiteiden suorittamiseksi. Vakuus palautetaan, kun ottamisalueella on tehty hyväksyty lopputarkastus.

14. Luvan täytäntöönpano

Maa-ainesten ottotoiminnan voi aloittaa tämän lupapäätöksen mukaisesti 10 000,00 € aloitusvakuutta vastaan ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

15. Luvan siirtäminen

Jos lupaan perustuva oikeus siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Lupaviranomainen voi määrätä, että luvan uuden haltijan on asetettava ennen aineiden ottamista maa-ainelain 12 §:ssä tarkoitettu vakuus lupaehtojen noudattamisesta.

16. Lupamaksu

Maa-aineluvan käsittelystä peritään Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 16.1.2018 § 5 hyväksymän maa-ainestaksan 1 §:n mukaan 4 184,60 € maksun määräytyessä seuraavasti:

Lupamaksun osa	Laskenta / hintaperuste	Maksu- osuus (€)
perusmaksu	350 €	350,00
ottamisalueen pinta-alan mukaan	3,7 ha x 340 €/ha	1 258,00
maa-ainesmäärän tilavuuden perusteella 500 000 m ³ :iin saakka	0,008 €/m ³ x 480 000 m ³	3 840,00
naapurien kuuleminen	6 kpl x 55 €/kpl	330,00
lupa maa-ainelain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa	200,00 €	200,00
taksan 8.5 mukainen alennus	- 30 %	- 1 793,40
Lupamaksu	Yhteensä:	4 184,60

Hakijan on suoritettava lupamaksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, eräänytyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

RATKAISUN PERUSTELUT

Oikeusohjeet

Maa-ainelain 3 §:ssä säädetään maa-ainesten ottamisen rajoituksista. Sen mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-ainelakia sovelletaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi, jollei maa-ainelain 2 §:stä muuta johdu.

Ottamispaikat on maa-ainelain (3.4 §) mukaan sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-ainelain 5 §:n mukaan lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen.

Lupa ainesten ottamiseen on maa-ainelain 6.1 §:n mukaan myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainelupa on maa-ainelain 11 §:n mukaan liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta. Lupamääräykset on annettava:

- 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista;
- 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä

- 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen.

Määräykset eivät saa aiheuttaa luvan saajalle sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuuttomana.

Maa-aineslain 21 §:n mukaan maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Seepsula oy:n maa-aineslupahakemusta koskevalla suunnittelualueella on lainvoimainen maa-aineslupa (9.8.2011 § 59) ja ympäristölupa (20.8.2019 § 60). Lupahakemusta koskeva alue on kokonaisuudessaan kiviainesten ottoaluetta. Lupahakemuksessa esitetty toimenpide koskee kiven louhintaa uuden kiviainestehtaan sijoitusalueelta. Uusi tehdas on tarkoitettu sijoittamaan nykyistä ottotasoa (+42) alemmaksi tasolle +30. Esimurskaimen sijoittamiseksi on esitetty lisäksi kalliokuilu tasolta +30 alimmillaan tasolle +3. Uuden kiviainestehtaan sijoittaminen nykyistä alemmalle tasolle vähentää kivenmurskaustoiminnasta ympäristöön aiheutuva melu- ja pölypäästöjä. Nykyinen murskauslaitteisto sijaitsee tasolla +42, etu- ja välimurska sijaitsevat tasolla +32 (maa-aineslupan 9.8.2011 § 59 lupamääräys 2).

Kiviaineksen irrottaminen ja jalostus tapahtuvat alueella olevan lainvoimaisen ympäristöluvan mukaisesti (ympäristöluvan 20.8.2019 § 60 lupamääräys 2).

Lupahakemusta koskeva alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Suunnittelualueella ei sijaitse muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kohteita. Suunnittelualueella ei esiinny luonnonsuojelulain 29 §:ssä mainittuja luontotyyppisiä. Alueella ei ole myöskään todettu luonnonsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettua rauhoitettua kasvia eikä myöskään 46 §:ssä tarkoitettua uhanalaista eliölajia. Alueella ei ole merkille pantavia puusto-, aluskasvillisuus- tai muita kasvualueita, jotka voisivat olla viitteitä uhanalaisen eliölajin elinympäristöstä. Suunnittelualueella ei esiinny metsälain 10 §:n tarkoittama metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

Lupahakemuksessa esitetty toimenpide lupamääräykset huomioon ottaen ei aiheuta maa-aineslain tarkoittamalla tavalla luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Hakemuksen mukaisesta toiminnasta ei aiheudu maa-aineslain tarkoittamaa kauniin maisemakuvan tuhoutumista.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että maa-aineslupapäätöksessä annetut määräykset huomioon ottaen haettu ottaminen tai siihen liittyvät järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hanke täyttää maa-aineslaissa luvan myöntämislle asetetut edellytykset.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn huomioon ottaminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisissa ympäristövaikutusten arviointimenettelyissä tuotettua tietoa on käytetty maa-aineslupahakemuksessa ja hakemuksen käsittelyssä siltä osin, kun ne koskevat lupahakemuksessa esitettyä toimintaa. Maa-aineslupahakemuksessa on esitetty mm. selityksiä alueen kallioperän heikkousvyöhykkeistä ja niiden mahdollisista vaikutuksista pohjaveden virtaukseen. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja yhteysviranomaisen siitä antamassa lausunnossa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamenettelyssä. Yhteysviranomaisen 3.9.2007 ja 13.10.2010 antamassa lausunnossa on korostettu mm. kattavan ympäristövaikutusten seurannan tarpeellisuutta.

Yhteysviranomaisen lausunnoissa todetaan, että ajan tasalla olevat seurannat niin pinta- ja pohjaveden laadun, melun, pölyn kuin liikenteenkin osalta antavat tarvittaessa mahdollisuuden tarkistaa toimintaa koskevia suunnitelmia ja lupaehtoja. Maa-aineslupapäätöksessä on tarkennettu tarkkailumääräyksiä siltä osin, kun se on ollut tarpeen lupahakemuksessa esitetulle toiminnalle. Senkkinen kiviainesalueen ympäristövaikutusten tarkkailusta (melu, pöly, tärinä, pinta- ja pohjavesivaikutukset) on määrätty toimintaa koskevassa ympäristölupapäätöksessä. (MAL 6 §)

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto: Maa-ainesten lupahakemuksessa on esitetty selvityksiä Senkkinen kalliialueen heikkousvyöhykkeistä ja niissä tapahtuvissa kalliopohjaveden virtauksista. Toiminnanharjoittaja on täydentänyt kalliiorakoselvityksiä Geologin tutkimuskeskuksen raportilla "Ruhjeen pohjavesitutkimukset Seepsulan kiviainestehtaalla 22.8.2019". Maa-aineslupapäätöksen koskiessa uuden kiviainestehtaan sijoittamiseksi tarvittavaa ja varsin rajattua toiminta-alueita nykyisen kiviainesalueen keskellä, on lupahakemusasiakirjat tältä osin riittävät. Lupahakemuksessa esitettyllä toiminnalla ei ole vaikutuksia noin 1,5 kilometrin päässä sijaitsevaan Päijänne-tunneliin. Lausunnossa todetut täydentävät isotooppitutkimukset tulevat ajankohtaiseksi mahdollisissa myöhemmissä ja laajempaa toimintaa koskevissa lupahakemuksissa. Mikäli kalliokaivantoon kerääntyvän veden laatu tai määrä muuttuu olennaisesti lupahakemuksessa esitetystä, voidaan tarkkailusuunnitelmaa muuttaa mm. kalliopohjaveden isotooppitutkimusten osalta. Maa-aineslupapäätöksessä on määrätty kalliokaivannosta pois pumpattavan veden tarkkailusta.

Lupamääräyksiä perustelut

Maa-aineslupa on myönnetty lupahakemuksen mukaiselle toiminnalle. Maa-aineslupa myönnetään määrääjäksi. Suunnittelualue on varattu osayleiskaavassa maa-ainesten ottoalueeksi. (määräykset 1 ja 2)

Maa-ainesluvassa on annettu tarvittavat ottamistoiminnan järjestämistä sekä valvontaa ja tarkkailua koskevat varsinaiset lupamääräykset. Louhinta-alueen suojaamisesta ja merkitsemisestä on annettu yksityiskohtainen määräys. Kallion louhinta ja murskaus toteutetaan alueelle olevan lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen mukaisesti. Liikennöinti alueelle tapahtuu nykyisen tieliittymän kautta. (määräykset 3-6)

Maa-ainesluvassa on annettu tarvittavat jätehuoltoa sekä pinta- ja pohjaveden sekä maaperän suojelua koskevat lupamääräykset. Toiminnassa ei synny kaivannaisjätettä. Polttonesteiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttavien aineiden suojausvaatimuksista on annettu yksityiskohtaiset määräykset toiminnan ympäristöluvassa. Toiminnan päästötarkkailu ja raportointi on määrätty toteutettavaksi ympäristöluvan mukaisesti, jonka lisäksi on määrätty kalliokaivannosta pois pumpattavan veden laadun ja määrän tarkkailusta. (määräykset 7-9)

Luvassa on annettu valvontaa, tarkkailua, kirjanpitoa, tarkastuksia ja katselmuksia koskevia määräyksiä, jotka on katsottu välttämättömäksi asianosaisten oikeusturvan ja toiminnan luvanmukaisuuden tarkastamisen kannalta. (määräykset 10-11)

Lupahakemuksessa esitetyn toimenpiteen tarkoituksena on uuden kiviainestehaan sijoittaminen lupahakemuksessa esitettyyn kalliokaivantoon. (määräys 12)

Lupamääräysten noudattamisvakuuden määrän arviointi perustuu Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen käyttämään maa-aineslupien vakuuksien määrittäytalukkuun, jossa otetaan huomioon ottamisalueen pinta-ala ja alueen jälkikäyttö. Päätöksessä esitetyn vakuuden perusteena on perustason kalliolouhos ilman istutusmääräyksiä. (määräys 13)

Lupahakemuksessa esitetty toimenpide sijoittuu olemassa olevan kiviainesalueen keskelle alueelle, jolla on lainvoimainen maa-aineslupa ja ympäristölupa. Toiminta on ennallistettavissa täyttämällä kaivanto kiviainesalueelta saatavalla kalliokiviaineksella. Toiminnalle voidaan siten myöntää maa-aineslain 21 §:n mukainen aloituslupa. (määräys 14)

Luvan siirtomääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n mukaisena. Maa-ainesluvan lupamaksu perustuu Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan hyväksymään ja voimassa olevaan maa-ainestaksaan. (määräykset 15-16)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) §:t 1, 1a, 2–4, 5, 6–7, 10–13, 13a, 19–21, 23, 23a;
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) §:t, 1–4, 6–9;
Maa-ainestaksa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 16.1.2018 § 5);
Tuusulan kunnan hallintosääntö (Tuusulan kunnanvaltuusto 10.12.2018 § 150); ja
Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasääntö (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 8.10.2019 § 99).

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTAMINEN

Lupaviranomaisen päätös maa-aineslaissa tarkoitettussa lupa-asiassa annetaan julkisanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Tämän päätöksen antopäivä on 16.12.2019.

Päätösote / hakija
Tuusulan kunnanhallitus
Uudenmaan ELY-keskus/kirjaamo

Päätöskuulutus / Tuusulan kunnan ilmoitustaululla
13.12.2019-15.1.2020

Tieto päätöksestä / rajanaapurit ja muut tiedossa olevat asianosaiset
ilmoitus NOTTO -tietokantaan

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus tämän lain mukaiseen lupapäätökseen on: 1) asianosaisella; 2) kunnan jäsenellä; 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät; 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät; 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella; 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tämän päätöksen viimeinen valituspäivä on 15.1.2020. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.